

Miriam Akavia Két találkozás

A gazdaság felé vezető belső út mellett szállt le, kis táskával a kezében. Az autóbusz továbbment, a sűrű porfelhő, amit maga mögött hagyott, lassan szétszólt. Könnyű szélfuvallat, kerti illatok csapták meg az orrát. Ez volna a Galil? A lány lesímtotta a szoknyáját, és elindult a gazdasági épületek felé. Fasor vezetett az udvarhoz, a túloldalon lilomok ékesítették a gyepet. Csak helyenként vetettek árnyékot rá a virágzó fák lilás, sárgás kupolái. A hatalmas kertben szerény méretű, öregedő házak. Ez volna a kibuc?

A forró, napsütötte déli órán a csendet csak a locsolók hangja verte fel, a finom, permgetté porladt vízcseppek színe állandóan változott. Messziről traktor hangja hallatszott. Az egyik házból egy idősebb asszony lépett ki, fehér kötényt és magas szárú cipőt viselt. Egyik lábán kötés, kezében tálcán tányérral és vízfornalót egyensúlyozott.

– Elnézést, meg tudná mondani, hol találom Amirt?

– Amirt? – ismételte meg az idősebb nő.

A lány zavartan nézett körül. Volt valami a szemében, ami az asszonyt emlékeztette valakire. Valaki másnak a tekintetére.

– Honnan jöttél? – kérdezte tőle.

– Ramat Ganból.

– Gyere be, ilyen hosszú út után innod kell valamit.

– Köszönöm, de nem tudja véletlenül, hol találok Amirt?

– De, tudom. Nem is véletlenül. Amir a fiam.

Amirt az autóbuzson ismerte meg, akkoriban, amikor a katonaságnál szolgált Hacrinban. Minden este megtette a hosszú utat Beer-Sevától Ramat Ganig, csak azért, hogy otthon lezuhanyozhasson, és a saját ágyában aludjon hajnali ötig. Ötkor kellett kelnie, hogy időben visszaérjen az egységéhez. Aznap az utolsó pillanatban érte el az autóbuzst, amikor az már elhagyta a megállót. Minden ülés foglalt volt, fáradt katonák próbáltak aludni. Rö-

vid lépésekkel indult a busz belseje felé, vigyázva az egyensúlyára. Az egyik katona átadta a helyét, ő maga az ablak mellé csúszott. Amir volt.

Az ablakban fel-felvillant a sárga, sivár táj. A megállóban fel- és leszálltak a sárga homoktengerben zöld szigetként szétszórt települések lakói és a katonák.

– Elegendem van ezekből az utakból – szólalt meg hirtelen.

– Mit mondjak én? A Szezezi-csatornától jövök. Tudod, milyen messze van? – nézett rá Amir. Porosnak látszott, fáradt és gyűrött volt.

– Nem repülővel szállítanak titeket?

– Azzal is. De nem mindig. Úgy élsz ott, mindentől elzárva, mint egy másik bolygón, és akkor hirtelen harminchat órás eltávozást kapsz, és felszállsz az első mozgó járműre, hogy minél hamarabb hazaérj.

Abban a pillanatban úgy érezte, hogy sokért nem adná, ha segíthetne rajta. Arra gondolt, mennyi mindent rejthet a mosolya. Megpróbálta elképzelni, hogy Amir a többiekkel együtt ül a csatorna partján ásott bunkerekben, kúsznak a bűdös árokban, és elesnek, ha a fejük felbukkan. Amir visszamosolygott rá, és akkor megpróbálta elképzelni, hogyan nézhet ki kigombolt fekete ingben és farmerban, az egyetemen, egy rakás könyvvel és füzetrel a hóna alatt.

– Miért veszik el tőlünk életünk legszebb éveit? – mosolygott rá ismét. Lehet, hogy túl fáradt volt, vagy csak nem tudta, mit is mondjon.

– Öt perc múlva Tel-Avivban leszünk.

– Még hosszú út áll előttem a Galilig.

Az autóbuzs közben a pályaudvarhoz vezető szűk utcákban keringett. Amikor leszálltak, a városi járatok felé indultak.

– Én Ramat Ganban lakom. Jöhetsz velem, és a Géhá kereszteződésnél átszállhatsz egy észak felé tartó buszra.

Felszálltak egy zsúfolt buszra, Ramat Ganban leszálltak, és elindultak a lakása felé.

– Nos?
– Nem tudom.
– Mit nem tudsz?
– Hiszen még azt sem tudod, hogy hívnak. Ilana vagyok.

– Amir – mutatkozott be, és letette a hátizsákját. Fegyverét a falnak támasztotta, és az órájára nézett.

– Harminchat órás kimenőt kaptál.

– Már nem annyi. Nyolc órája úton vagyok.

– Nekem már holnap reggelre vissza kell érnem. Idő sincs az életre. Hány hónapod van még hátra?

– Négy hónap. Utána... – nézett Amir ismét az órájára.

Mindketten belátták, hogy el kell válniuk. Amir felírta a telefonszámát, és megadta annak a kibucnak a nevét, ahol lakik. Úgy fogták egymás kezét, mint két gyerek.

– Csupa mocskok vagyok. Nagyon rég nem fűrödtem – mondta Amir szomorúan.

– Én meg úgy nézek ki ebben a ruhában, mint egy bohóc.

Megölelték egymást, és Amir a buszmegálló felé sietett. Azóta is csak rá gondol.

Vagy fél év múlva, közvetlenül azelőtt, hogy leszereelt volna, Cvika, a testvére említette, hogy valamilyen Amir kereste. Testvére közönye bosszantotta: „valamilyen Amir”. Annyit sem mondott neki Cvika, hogy hívja később, azt sem kérdezte, hol hívhatná ő.

– Ha így beszédbe elegyednék mindenkiel, aki téged keres, te csinálnád meg helyettem a házi feladatod? – kérdezte Cvika közömbösen, és visszavért a saját dolgaihoz.

Másnap Ilana otthon maradt, remélve, hogy Amir majd újra hívja. De nem hívta. Nem maradt más hátra, mint hogy valamilyen kifogást találjon az egészségétől való távolmaradásra.

Most, amikor Ilana Amir anyjának hihetetlenül zsúfolt kis szobájában ült a kibucban, majdnem elképzelhetetlen történetet hallott. Amir Izraelben született. Szülei már idősek voltak. Az anya a háború után minden nélkül érkezett egy rozoga hajón Európából. Itt a sógora – később Amir apja – várta, aki kibucban nőtt fel, kalandos életet élt fiatal korában, nem alapított családot. A háború kitörésétől kezdve várt arra, hogy találkozzon a családjával, akik Európában maradtak, de közülük csak Amir anyja maradt életben. Képtelen volt fel-

fogni mindazt, amit Amir anyjától hallott. Hogyan történhetett? Amir anyja mentegezőzésre kényszerült. Hogy is várhatta volna el tőle, hogy megértse, az egész családból ő az egyetlen, aki túlélte a háborút. Férje és két gyereke elpusztult. Ha életben maradtak volna, Amirnek ma testvérei volnának. Amir, aki kilenc hónappal szülei találkozása után született, egyke maradt. Szülei együttélése, az új élet kezdése nem sikerült. Különváltan éltek. A múlt eltörölhetetlenül beárnyékolta az életüket.

Amirnak, egyedüli gyerekként nem kellett volna a Szezei-csatorna mellett szolgálnia. Mégis oda akart menni. Anyja, akinek ő jelentett mindent, múltat, jelent, jövőt, nem akadályozhatta meg ebben.

– Amir, Amir. Új reményt öntött a szívembe. Csodálatos gyerek volt. Sosem okozott fájdalmat nekem, mindig csak örömet szerzett.

Amir anyja mesélt, Ilana összeszorított ajakkal és fájó szívvel hallgatta.

– Tudom, persze – mondta Ilana –, tényleg nagyon kedves fiú.

– Az elmúlt év, miközben a Szezei-csatorna mellett szolgált, rémálom volt számomra. De ez is elmúlt.

Az idősebb nő tekintete megpihent egy pillanatra Ilanán. Az áthatoló tekintet miatt elpirult.

– Hasonlítasz rá. Pont olyan a szemed, mint az övé – mondta Amir anyja, és szomorúan hozzátette: – még egy fényképem sem maradt, amit megmutathatnék. Semmi sem maradt. Csak az emléke.

Ilana zavartan rámosolygott.

– Ugyanolyan a mosolyod. Korod szerint nagyapád lehetne.

– Nincs nagyapám – mondta kelleetlenül Ilana, és rögtön elhallgatott. Nem akart magáról mesélni. De Amir anyja, mintha nem is hallotta volna a megjegyzést, folytatta:

– Nem menekült meg a pokolból. Azt mondják, hősi halált halt. Megszegte a németek parancsát. Csak egyetlen kislánya menekült meg, úgy hallottam, itt van, családja van és gyerekei. Egy fia és egy lánya. Talán... – halkította le a hangját – lehet, hogy Te vagy a lánya? Annyira hasonlítasz hozzá.

– Kihez? – suttogta Ilana. Amir anyja is halkán, titokzatosan válaszolt.

– Vannak lelkek, akik két világ között lebegnek, próbálnak kapcsolatot teremteni, tovább, igen, tovább – majd hirtelen magához tért, és higgadtan folytatta: – de hát Amirról beszélünk. Biztosan tudni szeretnéd, mi történt veled.

– Igen – igyekezett Ilana mielőbb visszatérni a valóságba. – Találkozhatok vele?

Az idősebb nő hosszan nézett rá, hirtelen részvétet érzett. Nehezebbre esett, hogy fájdalmat okozzon neki.

– Többnyire a gazdaságban dolgozik – szólt óvatosan –, de tegnap elutaztak pár napra.

– Elutaztak?

– Megnősült. Négy hónapja. Nem tudtad?

Könnyű szédelés vett erőt rajta, de hamar magához tért.

– Véletlenül találkoztunk. Nem történt köztünk semmi – suttopta.

Amir anyja töltött neki egy pohár hideg vizet, vá-

gott hozzá egy szelet süteményt. De a sütemény a tányéron maradt. A víz is alig csúszott le a torkán. Mindketten hallgattak. Az idősebb, akiben viharvert élete végén megcsillant egy kapcsolat reménye, és a fiatalabb, aki most érezte először az elvesztés fájdalmát.

– Nem baj – dadogott Ilana. – Nem számít.

Kimentek a gazdaság felé vezető útra, ott váltak el. Az idősebb nő még sokáig állt és követte tekintetével a fiatal lány karcsú alakjának szép vonalát, ahogy az eukaliptuszsoron haladva lassan eltűnik a szeme elől.

TARBAY DÁVID FORDÍTÁSA

Lesznai Anna: Gyermekmese-illusztráció

A batvani Hatvani Lajos Múzeum tulajdona